

УДК 339.13

ASSESSMENT OF THE STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF THE DRY MIX MORTAR MARKET IN UKRAINE AND IN THE WORLD ОЦІНКА СТАНУ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ СУХИХ БУДІВЕЛЬНИХ СУМІШЕЙ В УКРАЇНІ ТА В СВІТІ

Romanenko O.V. / Романенко О.В.*s.e.s., as.prof. / к.е.н., доц.*

ORCID: 0000-0001-5684-6791

Kalantyr D.V. / Калантир Д.В.

*master of the Department of Commodity and Commercial Activity in Construction/ магістр кафедри товарознавства та комерційної діяльності в будівництві
Kyiv National University of Construction and Architecture,
Kyiv, 31 Povitroflotskyi Ave., Kyiv, 02000
Київський національний університет будівництва та архітектури,
м. Київ, просп. Повітрофлотський, 31, 02000*

Анотація. Стаття присвячена оцінці поточного стану та перспектив розвитку ринку сухих будівельних сумішей як в Україні, так і в світовому контексті. Надано інформацію про фактичний розмір світового ринку сухих будівельних сумішей за 2020-2022 рр. та прогнозні показники у 2023-2031 рр. Проведено аналіз розвитку світового ринку сухих будівельних сумішей в розрізі регіонів. Розглянуто структуру виробництва сухих будівельних сумішей на цементній та гіпсовій основах. Визначено головних гравців світового ринку сухих будівельних сумішей та основних українських виробників. Оцінено перспективи та визначено основні тренди розвитку ринку сухих будівельних сумішей в Україні та в світі.

Ключові слова: ринок, будівельні матеріали, сухі будівельні суміші, СБС, цемент, гіпс, виробництво.

Вступ. Останнім часом спостерігається тенденція до зростання використання сухих будівельних сумішей (надалі - СБС) у будівельній індустрії. Вони надають значні переваги, такі як ефективність, швидкість виконання робіт, економія ресурсів та зменшення впливу на навколишнє середовище. Активний розвиток нових матеріалів та композиційних сумішей важливий для підвищення якості будівельних робіт та задоволення високих вимог споживачів. Вивчення ринку сухих будівельних сумішей дозволить з'ясувати можливості їх економічної ефективності та зменшення витрат під час будівельних проєктів. Це особливо важливо у зв'язку зі зростанням цін на будівельні матеріали та прискореними темпами будівництва. Дослідження ринку сухих будівельних сумішей є актуальним та стратегічно важливим. Воно дозволить виявити потенційні можливості та загрози для розвитку галузі, сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємств та покращенню якості будівельних проєктів.

Постановка проблеми. На фоні активного розвитку будівельного сектору та постійної конкуренції на ринку будівельних матеріалів, проблема ефективного використання сухих будівельних сумішей стає ключовою для забезпечення сталого розвитку галузі. Важливо визначити чинники, які впливають на ринок цих матеріалів, а також специфічні особливості їх використання та виробництва в українському та світовому контексті.

Метою дослідження є розуміння сучасного стану та прогнозу розвитку ринку сухих будівельних сумішей для забезпечення раціонального використання цих матеріалів у будівельних проектах і забезпечення високотехнологічного виробництва цих матеріалів в Україні та в світі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В останні роки значно зростає інтерес до наукових досліджень у сфері будівельних матеріалів, оскільки будівельна індустрія шукає інноваційні та сталі рішення для підвищення якості будівель та зменшення екологічного впливу. Наслідком цього є регулярні наукові дослідження щодо аналізу ринку будівельних матеріалів, зокрема таких авторів: А.В. Колесник, О.П. Бутенко, Л.Л. Калініченко, Ю.Р. Сидорова, Н.В. Серьогіна, Ю.В. Орловська та інші.

Виклад основного матеріалу. Важливою складовою будівельних матеріалів є сухі будівельні суміші, без яких неможливо уявити сучасне будівництво. Ринок сухих будівельних сумішей сьогодні має вирішальне значення для зростання ринку будівельних матеріалів. Ці будівельні суміші важливі не лише для естетичного оздоблення будівель, але й для теплоізоляції та підвищення ефективності будівництва.

Однією з головних переваг сухих будівельних сумішей є те, що це універсальна речовина, яка широко використовується і набуває все більшої популярності в будівельному секторі по всьому світу [1].

Аналізуючи ринок сухих будівельних сумішей слід зазначити, що в 2022 році обсяг світового ринку будівельних сухих будівельних сумішей становив 16460,00 млн. доларів США [2]. Очікується, що в 2031 році ринок досягне 22408,21 млн. доларів США, демонструючи середньорічне зростання на рівні 3,5% протягом прогнозованого періоду (рисунок 1).

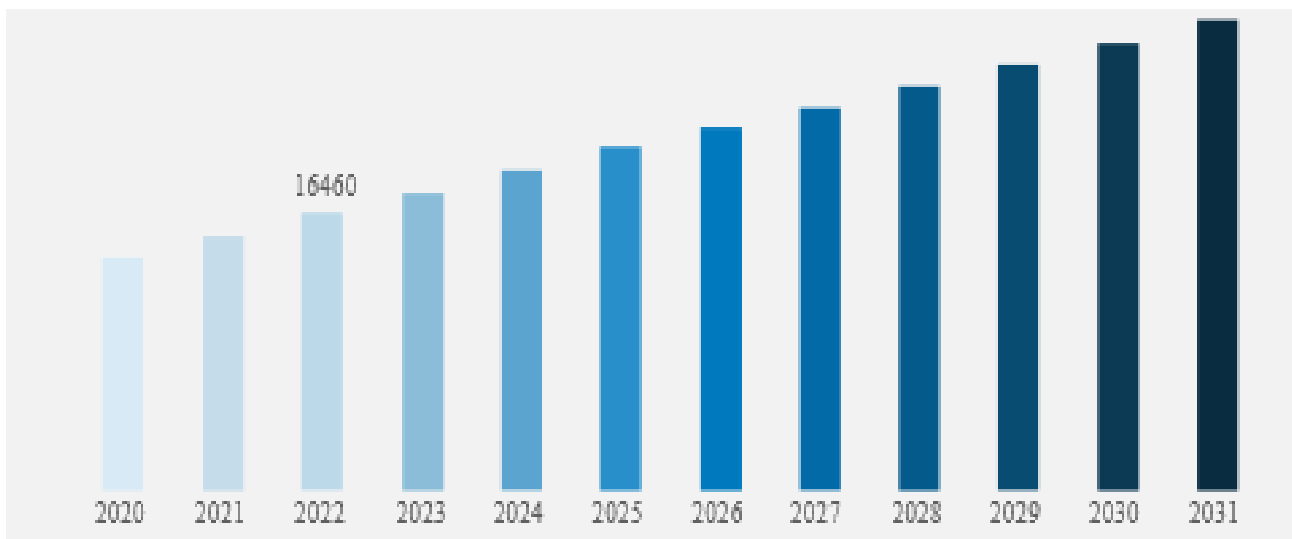

Рисунок 1 - Розмір світового ринку сухих будівельних сумішей до 2031 р. (млн. дол. США)

Джерело: [2]

Глобальна пандемія COVID-19 була безпрецедентною і приголомшливою, при цьому попит на ринку в усіх регіонах виявився вищим, ніж очікувалося, порівняно з допандемічним рівнем. Раптове зростання середньорічного темпу

приросту пояснюється зростанням ринку будівельних сухих будівельних сумішей та поверненням попиту до допандемічного рівня після завершення пандемії.

Доцільно проаналізувати регіональний огляд ринку сухих будівельних сумішей. Прогнозується, що Азіатсько-Тихоокеанський регіон зазнає значного зростання протягом 2023-2031 рр. завдяки зростанню комерційного та інфраструктурного розвитку в країнах з економікою, що розвивається, таких як Китай, Індія, Японія, Індонезія та Південна Корея. Крім того, постійно зростає населення таких країн, як Індія та Китай, в основному сприяє значному зростанню кількості житлових будинків, що, за прогнозами, призведе до збільшення загального попиту на сухі будівельні суміші [1]. Очікується, що Китай домінуватиме на ринку в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Це найбільший будівельний ринок країни, на який припадає 20% усіх інвестицій у будівництво в усьому світі. Очікується, що до 2030 року Китай витратить майже 13 трильйонів доларів США на будівництво, що створює позитивні ринкові перспективи для будівельних матеріалів, таких як сухі будівельні суміші [3].

Прогнозується, що в регіоні Північної Америки також реалізуються значні темпи зростання протягом 2023-2028 рр. завдяки підвищенню будівельної активності через зростання електронної комерції в Сполучених Штатах і Канаді. До 2025 року Сполученим Штатам необхідно буде встановити 330 мільйонів квадратних футів складських площ, призначених для фулфілменту в Інтернеті. Попит на складські приміщення в Канаді значно перевищує пропозицію, що призводить до збільшення обсягів промислового будівництва. Після 32%-го зростання онлайн-продажів у 2020 році, Канада потребуватиме додаткових 40 мільйонів квадратних футів складських площ протягом наступних п'яти років, щоб задовольнити попит до 2025 року. Всі ці потреби вимагатимуть споживання сухих будівельних сумішей у великих кількостях і, отже, сприятимуть зростанню ринку сухих будівельних сумішей протягом прогнозованого періоду [3].

Аналіз ринку сухих будівельних сумішей буде неповноцінним без зазначення основних гравців світового ринку сухих будівельних сумішей (рисунок 2).

Далі розглянемо стан та динаміку розвитку українського ринку сухих будівельних сумішей за останні роки. За даними аналітичної групи KorFor обсяг ринку СБС на цементній основі в 2022 році в грошовому виразі становив 2639,0 млн. грн, що на 41,2% менше, ніж у 2021 році (4491,1 млн. грн.) [4]. Структура ринку СБС на цементній основі за сегментами представлена на рисунку 3.

Обсяг ринку сухих будівельних сумішей на гіпсовій основі в 2021 році в грошовому виразі становив 2301 млн. грн., що на 18% більше, ніж у 2020 році (1951 млн. грн.). Структура ринку гіпсових сумішей за сегментами відображена на рисунку 4.

Падіння показників українського ринку СБС за останні три роки пов'язано насамперед із пандемічним і постпандемічним періодами, а також

повномасштабним військовим вторгненням росії в Україну.

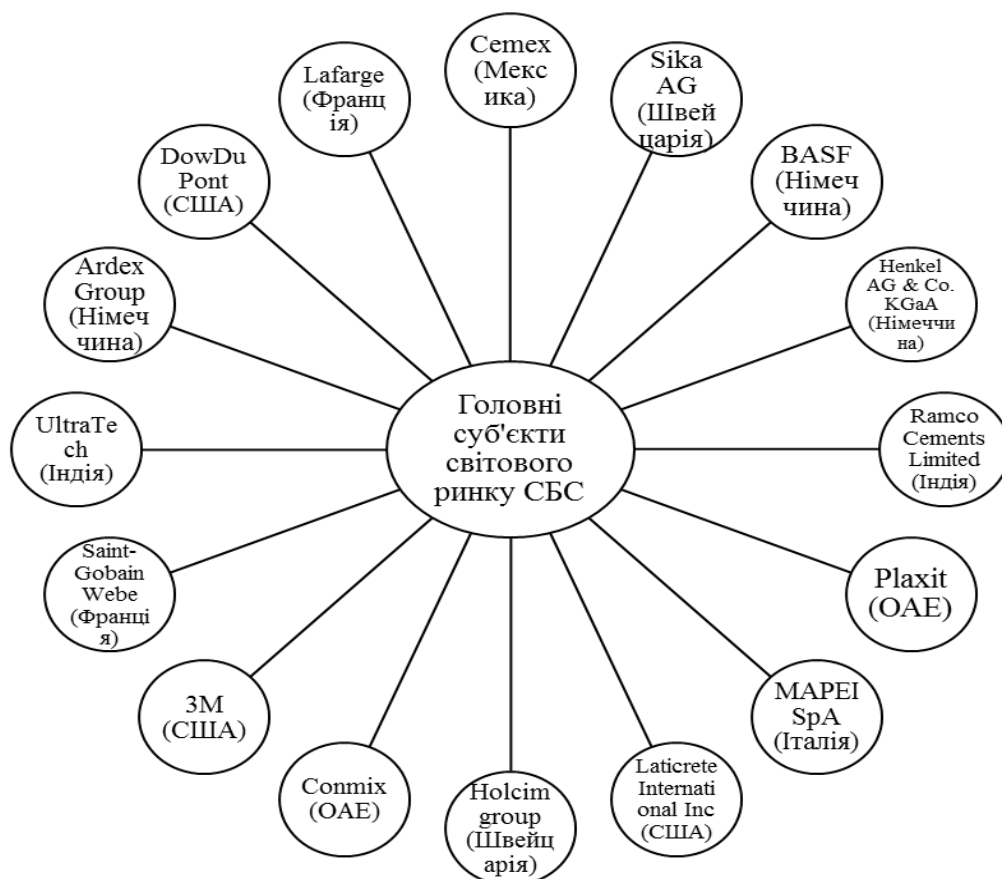

Рисунок 2 - Головні гравці світового ринку сухих будівельних сумішей

Джерело: сформовано авторами на основі [1]

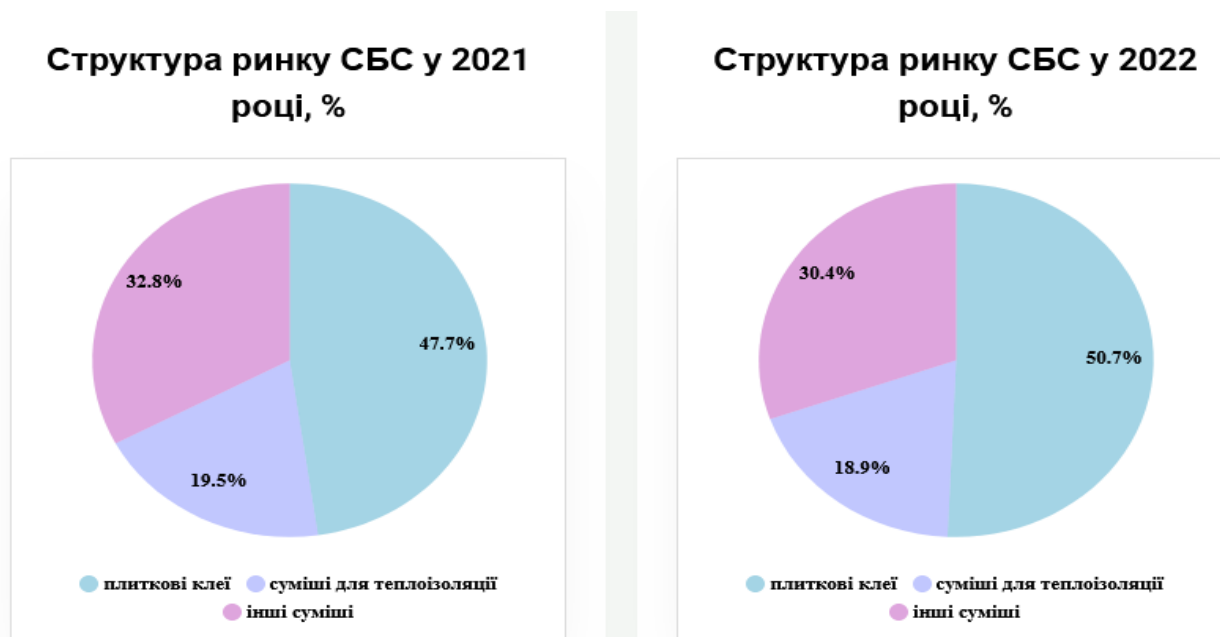
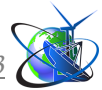
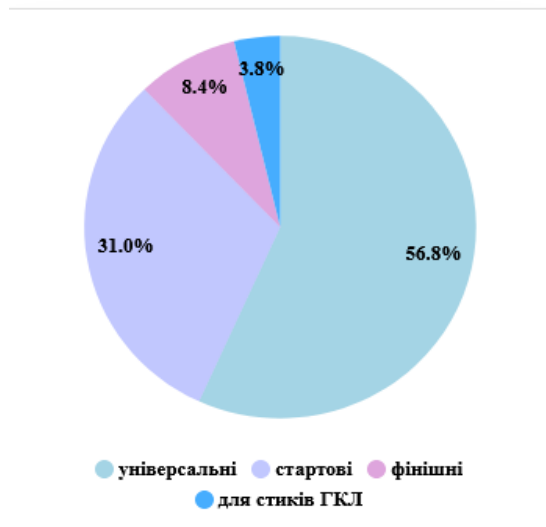

Рисунок 3 - Структура ринку СБС на цементній основі за сегментами в 2021-2022 рр.

Джерело: [4]

Структура ринку у 2020 році, %

Структура ринку у 2021 році, %

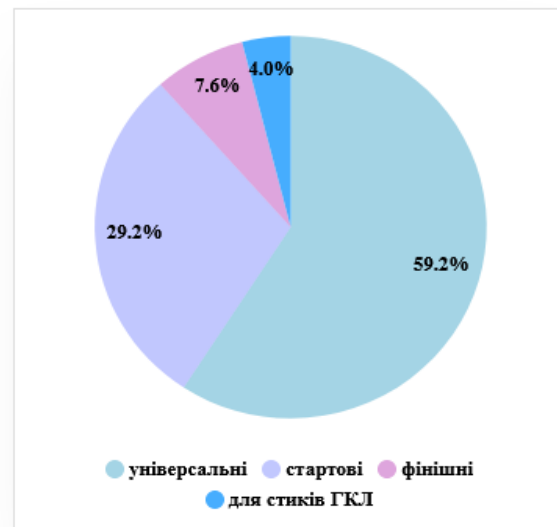

Рисунок 4 - Структура ринку гіпсових сумішей за сегментами у 2020-2021 рр.

Джерело: [4]

У зв'язку з внесенням у 2023 році Національним агентством з питань запобігання корупції України (НАЗК) німецького виробника Кнауф до переліку міжнародних спонсорів війни український ринок СБС на гіпсовій основі зазнає кардинальних змін.

Щодо забезпечення ринку України сухими будівельними сумішами на цементній основі, то наразі наша країна здатна повністю забезпечити внутрішній попит на цемент та має достатньо потужну цементну галузь, яка представлена низкою виробничих підприємств. Основними гравцями ринку є: ПрАТ «Івано-Франківськцемент»; СРН (ПАТ «Подільський цемент», ПрАТ «Миколаївцемент» та ТОВ «Цемент»); Dycerhoff GmbH («Дікергофф Цемент Україна» із філіями «Волинь-Цемент» та «ЮГцемент»); ПрАТ «Кривий Ріг Цемент» [5]. Обмежена кількість виробників пояснюється необхідністю великих вкладень у створення і модернізацію виробництва, високою собівартістю виробництва і значним періодом окупності інвестованого капіталу. Водночас усі підприємства мають вигідне географічне розташування, що дозволяє успішно продавати цементну продукцію практично по всій території країни. Однак в Україні невдовзі збільшиться кількість виробників, адже вже будується перший завод сухих будівельних сумішей французької групи компаній Saint-Gobain у Тлумацькому районі Івано-Франківської області. Saint-Gobain - один із найбільших у Європі виробник будматеріалів. Група працює у трьох секторах: інноваційні матеріали (включно з плоским склом і склом для спеціальних застосувань), будівельна продукція (тепло- і звукоізоляційні матеріали, сухі будівельні суміші та розчини, акустичні панелі, гіпсові суміші та гіпсокартон), а також займається дистрибуцією будівельних матеріалів [6].

Як вже було зазначено вище – на ринок сухих будівельних матеріалів впливає ринок будівництва житла. Однак наразі багато підприємств призупинили свою роботу, частина – зменшила обсяги виробництва. Докорінно змінити тенденції, які спостерігаються на ринку житла, може лише перемога України, але є кілька способів мінімізації збитків для будівельної галузі: банки надаватимуть кредити на житло, що будується; повернення на ринок інвесторів; запуск нових виробництв; видача компенсацій за зруйноване та пошкоджене житло [7].

Однією з ключових перспектив розвитку є впровадження нових технологій виробництва сухих будівельних сумішей. Інноваційні методи, такі як використання автоматизованих систем та вдосконалення процесів змішування складових, покращать ефективність та якість продукції.

З посиленням уваги до екологічних проблем, виробництво та використання екологічно чистих сухих будівельних сумішей стане важливим трендом. Заміна традиційних компонентів на біорозчинні та використання відновлювальних ресурсів сприятиме зменшенню впливу на довкілля.

Загалом, зростання обсягів будівельної діяльності в світі, включаючи Україну, сприятиме підвищенню попиту на сухі будівельні суміші. Це обумовлено збільшенням будівельних проєктів, які вимагають швидкого та ефективного використання матеріалів.

Висновки. На основі проведеної оцінки стану ринку сухих будівельних сумішей можна зробити висновок, що цей сегмент будівельної індустрії відзначається активним розвитком та зростаючим попитом на інноваційні матеріали. Ринок СБС залежить від будівництва житла. Тому в країнах зі значною кількістю населення зростає попит на будівництво житла, а це, в свою чергу, породжує попит на збільшення продажу сухих будівельних сумішей. На жаль, в Україні у зв'язку з війною розвиток ринку СБС уповільнився та показує зниження за останні два роки.

Список використаних джерел

1. Dry Mix Mortar Market: Industry Analysis and Forecast (2023-2029) Trends, Statistics, Dynamics, Segmentation by Industry Vertical, Application, Admixtures and Region. URL: <https://www.stellarmr.com/report/Dry-Mix-Mortar-Market/918> (дата звернення: 16.12.2023).
2. Construction Dry Mortar Market Size, Share, Growth, And Industry Analysis By Type (Bricklaying/ Masonry Mortar, Floor Screed, Tile Adhesives/Grouts, Wall Renders and Plasters, EIFS Products, and Others) By Application (Residential Building, Commercial Building, and Industrial Building) Regional Forecast By 2031. URL: <https://www.businessresearchinsights.com/market-reports/construction-dry-mortar-market-102642> (дата звернення: 16.12.2023).
3. Dry Mix Mortar Market Size & Share Analysis - Growth Trends & Forecasts (2023 - 2028). URL: <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/dry-mix-mortar-market> (дата звернення: 16.12.2023).
4. Ринок сухих будівельних сумішей. URL: <https://construction-market.korfor.com.ua/rynok-budivelnykh-sumishei/> (дата звернення: 17.12.2023).

5. Ісконюк О. Будівельні матеріали для відбудови. Інвестиційне фінансування для цементної галузі. 2023. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/937489.html> (дата звернення: 16.12.2023).

6. Стартувало будівництво заводу сухих будсумішей Saint-Gobain в Івано-Франківській області. URL: 2023. https://propertytimes.com.ua/novosti/startuvalo_budivnitstvo_zavodu_suhih_budsum_isheysaintgobainvivanofrankivskiyoblasti (дата звернення: 17.12.2023).

7. Що допоможе будівельній галузі пережити 2023 рік: думка фахівців. 2023. URL: <https://azuz.org.ua/press/shho-dopomozhe-budivelnij-galuzi-perezhyty-2023-rik-dumka-fahivtsiv/> (дата звернення: 18.12.2023).

***Abstract.** The article is devoted to the assessment of the current state and prospects for the development of the market of Dry Mix Mortar both in Ukraine and in the global context. Information is provided on the actual size of the world market of Dry Mix Mortar for 2020-2022 and forecast indicators for 2023-2031. An analysis of the development of the world market of Dry Mix Mortar by region is carried out. The structure of the production of Dry Mix Mortar on cement and gypsum bases is considered. The main players of the world market of dry building mixes and the main Ukrainian manufacturers have been identified. The prospects were assessed and the main trends of the development of the market of Dry Mix Mortar in Ukraine and in the world were determined.*

***Key words:** market, building materials, dry mix mortar, DMM, cement, gypsum, production.*

Стаття відправлена: 20.12.2023 р.

© Романенко О.В.